

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - SBS Erwetegem te Zottegem

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	23895
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool - SBS Erwetegem
Directeur		Luc MACHTELINCKX, Chris DE BODT
Adres		Smisshoek 103 - 9620 ERWETEGEM
Telefoon		09-360.79.57
Fax		09-360.81.75
e-mail		directie@sbszottegem.be
website/URL		http://sbszottegem.be
	Bestuur van de instelling	976101 - Gemeentebestuur van Zottegem te ZOTTEGEM
Adres		Markt 1 - 9620 ZOTTEGEM
	Scholengemeenschap	125583 - Vlaamse Ardennen te HERZELE
Adres		Markt 20 - 9550 HERZELE
	CLB	114447 - CLB vh GO Oudenaarde te OUDENAARDE
Adres		Eindrieskaai 11 - 9700 OUDENAARDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	17/2/2012, 27/2/2012, 28/2/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/02/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	13/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Lucrèce Matthijs
	Teamleden	Yves Van Moorleghem

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Professionalisering	11
4.2 Begeleiding	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	14
6.3 Wat moet de school verbeteren?	14
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Stedelijke Basisschool van Zottegem bestaat uit twee vestigingsplaatsen die een gestage groei kennen. Beide vestigingsplaatsen profileren zich als hartelijke scholen waar mensen en kinderen voor elkaar zorgen. Het team getuigt van een grote professionaliteit en verantwoordelijkheidsgevoel om de leerlingen te begeleiden doorheen de basisschool. Qua **outputresultaten** scoort de school boven het Vlaams gemiddelde. Leerlingen die de adviezen van de school volgen, kennen doorgaans een vlotte doorstroom in het secundair onderwijs. Deze resultaten worden zowel bereikt op de vestigingsplaats *'De kleine planeet'*, waar graadsklassen zijn, als op de vestigingsplaats *'De Smidse'* waar men werkt met het jaarklassensysteem. Tijdens deze doorlichting staan de **leergebieden wiskunde en muzische vorming** in de focus voor de beide afdelingen. De **processen leerbegeleiding en deskundigheidsbevordering** worden eveneens belicht.

De kinderen krijgen een onderwijsaanbod dat gebaseerd is op de leerplannen van de onderwijskoepel.

In de *kleuterafdeling* werken de leerkrachten vanuit de leerplannen om hun aanbod te plannen. Leerkrachten zijn vooral gefocust op het aanbod binnen de eigen klas en slechts sporadisch maken leerkrachten onderling afspraken over de gradatie doorheen de verschillende klassen. Voor **wiskunde** voldoet het aanbod, voor **muzische vorming** is het aanbod niet conform het leerplan.

Zowel wiskunde als muzische vorming worden geïntegreerd aangeboden binnen een thema. De speelwerkplekken zijn doorgaans uitnodigend opgesteld en aangepast aan het lopende thema. In een aantal klassen gebeurt dit doelgericht. Het onderwijs is werkelijkheidsgericht en kleuters krijgen in verschillende klassen een hoge graad van inspraak in het lopende thema. Ouders worden voldoende op de hoogte gesteld van welke activiteiten plaats vinden in de verschillende klassen.

Om de brug met het eerste leerjaar zo natuurlijk mogelijk te laten gebeuren, zijn een aantal acties gepland. Gesprekken over de didactische aanpak en de continuïteit in het aanbod gebeuren vooral informeel.

In de *lagere afdeling* hanteert het lerarenteam een onderwijsleerpakket om het leergebied **wiskunde** te realiseren. Dit garandeert een verticale samenhang doorheen de school. Het aanbod omvat alle domeinen en wordt op een gevarieerde manier aangeboden. Het klasmanagement is gericht op degelijke instructies en gevarieerde oefenkansen, aangepast aan het niveau van de leerlingen. Diverse evaluatiemiddelen geven zicht op de leervorderingen. Het verzamelen en analyseren van de leerresultaten gebeurt vooral door de individuele leerkracht. Door de doorgaans goede resultaten die de school haalt op schoolexterne toetsen, werden nog weinig initiatieven genomen om vanuit de analyses acties te ondernemen tot bijsturing en verbetering van de kwaliteit van het wiskundeonderwijs.

Op schoolniveau zijn veel creatieve initiatieven die kaderen binnen de domeinen van **muzische vorming**. De meeste leerkrachten zijn zoekende naar een manier om met het leerplan te werken en vertrekken voor het aanbod meestal uit de eigen ervaring en/of creativiteit. De visie en de doelen van het leerplan muzische opvoeding zijn te weinig richtinggevend om dit leergebied doelgericht te realiseren. Het schoolteam was vragende partij om het aanbod muzische vorming op te lijsten met oog op de volledigheid van het aanbod en de gradatie doorheen de school. Momenteel zit men in de meeste klassen in de oplistfase. De verbale beoordeling, zoals voorzien in het rapport, wordt sterk leerkrachtafhankelijk ingevuld.

Binnen de visie op leerbegeleiding draagt de klastitularis een grote verantwoordelijkheid. Naast gevarieerde instructie- en werkvormen zijn observatie- en evaluatiegegevens de basis voor de **leerbegeleiding**. Momenteel beschikt de kleuterafdeling niet over een kindvolgsysteem dat de evolutie van de ontwikkeling van de kleuters doorheen de kleuterschool weergeeft. Om zicht te krijgen op de leervorderingen worden schoolvorderingstesten afgenomen voor taal en ordenen. Het overleg met de kleuterleidsters en de leerkrachten van het eerste leerjaar is op school sterk bepalend voor het evalueren van het aanbod in het kleuteronderwijs. In de lagere afdeling zijn er

naast de eigen testen, de testen van het kindvolgsysteem en de centrale toetsen van de onderwijskoepel.

Het **nascholingsbeleid** staat in deze school in een aanvangsfase. Leerkrachten sturen de eigen onderwijspraktijk vooral bij vanuit hun ervaringen en de schoolinterne studiedagen. Zelden worden formele afspraken gemaakt tot school-of klasinterne bijsturingen op basis van gevolgde nascholingen. Op regelmatige tijdstippen is er, meestal per vestigingsplaats, formeel overleg in de vorm van personeelsvergaderingen. Deze vergaderingen zijn vooral praktisch van aard en zijn in mindere mate een forum om professioneel overleg te plegen. De ervaringen en hoge professionaliteit die binnen de school aanwezig is, wordt weinig benut voor het hele team.

Het **intern leiderschap** bestaat sedert dit schooljaar uit twee halftijdse directeurs die elkaar qua taken en ervaring aanvullen. Op school heerst een grote openheid en veel respect en vertrouwen tussen beleid en leerkrachten. De visie op onderwijs wordt gedragen door het volledige team maar qua werking profileert de school zich eerder als een eilandenschool waar leerkrachten eigen wegen zoeken om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de overheid. Het zorgbeleid wordt gedragen door een zorgbeleidsgroep van leerkrachten en directieleden. Elke leerkracht maakt deel uit van een werkgroep. Deze hebben meestal een concrete, vooral organiserende opdracht. Ook ouders worden ingeschakeld om onder andere in de werkgroep ICT ondersteunend werk te leveren.

Uit een schoolinterne analyse bleek dat de schoolinterne communicatie met het oog op samen school maken een aandachtspunt is. Het intern leiderschap zette reeds een aantal lijnen uit om de informatiedoorstroming vlotter te laten verlopen.

De inspectie vertrouwt erop dat het leergebied muzische vorming vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid zal bijgestuurd worden met het oog op het nastreven en/of realiseren van de visie van het leerplan en de leerplandoelen zodat de kwaliteit van het onderwijs nog beter wordt.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde

muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- Recent hanteren de meeste leraren het doelenboek om de doelstellingen voor de activiteiten te selecteren. De school beschikt over een lijst van wiskundige begrippen maar er zijn geen duidelijke afspraken over het gebruik hiervan. Voor de hoekenverrijking en de regelmatige terugkerende activiteiten selecteren de meeste leraren doelstellingen. Ook hiervoor ontbreken afspraken om een graduele opbouw te realiseren. Op klas- noch schoolniveau werden initiatieven genomen om na te gaan of alle leerplandoelen en domeinen voldoende nagestreefd worden doorheen de verschillende kleuterklassen.
- Over de manier waarop activiteiten gepland worden, is er een grote vrijheid op school. Wiskunde is steeds geïntegreerd binnen een thema. Over de inhoud van het thema hebben de kleuters een zekere inspraak. In verschillende klassen start het thema vanuit een brainstorm met de kleuters. Leerkrachtafhankelijk staan differentiatiemomenten vooraf gepland in de weekplanning.
- Doorheen het klasbeeld zijn initiatieven van wiskundige integratie in het aanbod merkbaar. De hoekenwerking is doorgaans sterk aangepast aan het lopende thema en biedt voldoende kansen om te experimenteren met wiskundige begrippen, getalbeelden en aspecten van rekenvoorwaarden. De leerkrachten van de derde kleuterklas zijn alert in het aanbod van deelvaardigheden van wiskunde die vooral op een speelse manier aan bod komen doorheen verschillende activiteiten. Puzzels zijn doorgaans geordend per moeilijkheidsgraad.
- Tijdens de activiteiten waren er vooral klassikale leergesprekken. Deze waren doorgaans uitnodigend en boden de kans om de inbreng van de kleuters te integreren, een waarneming te doen of begrippen in te oefenen. Gevarieerde instructievormen waren in mindere mate terug te vinden, ook niet in de planningsdocumenten.
- Ouders krijgen voldoende info over de werking in de klas via de weekblaadjes. Daarin staat informatie over de werking in de klas, activiteiten die aan bod kwamen, thema van de lopende en de volgende week, liedjes en versjes, illustraties die ondersteunend zijn, begrippen die aan bod komen, verhaaltjes die verteld werden. Oudercontacten zijn doorgaans zeer goed voorbereid met aandacht voor de brede ontwikkeling van de kleuter. Over de vorm waarin dit gebeurt, zijn geen afspraken gemaakt.
- In vestigingsplaats 2, waar verschillende anderstaligen school lopen, wordt voldoende creativiteit aan de dag gelegd om de kleuters Nederlands te leren. De instructietaal

wordt visueel, auditief en via het muzische ondersteund. De betrokkenheid van de kleuters krijgt alle aandacht.

- Vestigingsplaatsafhankelijk zijn bij de oudste kleuters gezamenlijke activiteiten met het eerste leerjaar.
- Leerkrachten hebben een hoge betrokkenheid voor de ontwikkeling van de kleuters. Ze houden een observatieschrift bij waarin ze opvallende leerlingenkenmerken noteren. Dit gebeurt meestal vanuit de eigen professionaliteit en ervaring en zijn vaak gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kleuter. Zelden zijn de observatiemomenten doelgericht gepland. Doordat de leidsters geen vast observatie- en registratiesysteem volgen, is het niet mogelijk om de evolutie van de kleuter doorheen de kleuterschool te registreren en te volgen. Er is voldoende informeel en georganiseerd overleg waarop info wordt doorgegeven over de vorderingen van de kleuters. Kleuters met ontwikkelingsproblemen krijgen ondersteuning van de klastitularis, in één klas door de zorgjuf of van externe begeleiders. Op de voorbereidende verslagen voor het MDO wordt zelden een concrete hulpvraag geschreven. Remediërvorststellen of concrete acties zijn in het zorgdossier niet altijd concreet-operationeel uitgeschreven.
- Overleg met leerkrachten van het eerste leerjaar geven de kleuterleidsters feedback over het genoten aanbod in de derde kleuterklas en dat is relevant want de school telt zeer weinig zittenblijvers, noch in de derde kleuterklas noch in het eerste leerjaar.
- Evaluatiegegevens leiden niet tot het bijsturen van het aanbod op klas- of schoolniveau. Wiskundige initiatie is geen prioriteit voor deze school.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Motivering

- De school kan onvoldoende aantonen dat het aanbod voor het leergebied muzische vorming voldoende evenwichtig is en dat er een verticale samenhang is doorheen de kleuterschool. De meeste leraren plannen hun aanbod van muzische vorming geïntegreerd binnen het thema. Sommige leraren gebruiken recent het doelenboek van de onderwijskoepel om doelstellingen te selecteren. Dit gebeurt zelden vanuit de visie uit het leerplan of de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming. Uit de planningsdocumenten blijkt de integratie van doelen voor beeld, muziek, beweging en drama. Het domein media komt eerder zelden aan bod.
- Doorheen de verschillende leefgroepen zijn enerzijds kwaliteitsvolle voorbeelden van creatieve expressie door de kleuters aanwezig. Anderzijds wordt ook vaak gewerkt naar model wat de creatieve ontwikkeling van de kleuter belemmert. De zelfredzaamheid van de kleuters in het vinden en opruimen van materiaal is groot. Niet alle speelwerkplekken zijn voldoende rijk uitgerust om de exploreer-, experimenteer- en ervaringskansen van de kleuters te stimuleren.
- Er zijn op school weinig afspraken om de gradatie doorheen de activiteiten van muzische te bewaken. De leraren houden recent bij welke technieken binnen het domein 'beeld' aan bod komen.
- De ouders ontvangen wekelijks een nieuwsbrief over de voorbije activiteiten in de klas. De kleuters krijgen ook regelmatig de werkjes van de leerlingen, liedjes en versjes mee naar huis.
- Leerkrachten volgden nascholing rond muzische vorming. De effecten van het nascholingstraject zijn vooral beperkt tot het geïntegreerd aanbod van de verschillende domeinen. Behalve de nascholingen door externen, ontbreken veelal ondersteunende processen op school- en leerkrachtenniveau om nieuwe inzichten om te zetten naar de klaspraktijk.
- De kindgerichte evaluatie van muzische vorming komt zelden aan bod binnen het observatiesysteem.

- Het aanbod aan muzische activiteiten was recent geen onderwerp van systematische zelfreflectie. De school beschikt nauwelijks over relevante bronnen om het effect van haar aanpak en de gevolgde nascholing na te gaan of om uitspraken te doen over het al dan niet realiseren van de leerplandoelen voor muzische vorming.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- Het aanbod is sterk gericht op de realisatie van het leerplan via het gebruikte onderwijsleerpakket. Dit garandeert tevens de verticale doorstroming in de school en de volledigheid van het aanbod. Alle domeinen van wiskunde komen op een gevarieerde wijze en voldoende aanbod.
- Leerkrachten weten hun eigen ervaring en professionaliteit te benutten om via duidelijke instructies en gevarieerde oefenvormen de leerinhouden vast te zetten en te verdiepen. In de meeste klassen en vooral in de graadsklassen beperkt de instructie zich tot de essentie en worden het interactieve leren en het zelfstandig werken sterk gestimuleerd.
- Ten voordele van het onderwijsleerproces durven de leerkrachten de handleiding bij de methode creatief te gebruiken. De verwerking gebeurt steeds in het werkboek en een bijkomend aanbod. In een aantal klassen worden leerlingen sterk aangezet tot creatief wiskundig denken. Leerkrachten bieden veel structuur door ondersteunende schema's aan te bieden, zowel individueel als voor de hele klas.
- Referentiematen zijn aanwezig en worden binnen de graad doorgegeven. Op school is voldoende didactisch materiaal voorhanden.
- Differentiatie zit structureel ingebed. Leerkrachten, zowel in de graadsklassen als binnen het jaarklassensysteem, hechten veel aandacht aan coöperatief en zelfstandig werken. Op die manier kan de leerkracht ondersteuning bieden aan leerlingen die het nodig hebben of de kennis van de klasgroep gebruiken als ondersteuning.
- Op schoolniveau zijn weinig afspraken om de klasinterne vorderingen van de leerlingen bij te houden, maar alle leerkrachten doen het wel doelgericht. Ze zijn alert voor de resultaten van de leerlingen en sturen leerlingen indien nodig bij. Dit gebeurt onder andere bij contractwerk met individuele instructies of remediërende opdrachten. In de meeste klassen hebben leerlingen individuele gesprekken met de leerkrachten in het kader van de eigen leervorderingen. Voor uitbreidingsleerstof wordt in de hogere klassen ook ICT gebruikt.
- Leerkrachten streven ernaar om in de meeste graadsklassen de onderwerpen op elkaar te laten afstemmen. Leerlingen van de verschillende leeftijdsgroepen kunnen elkaar op die manier beter ondersteunen.
- Eerstelijnszorg staat prioritair maar in de klassen waar de nood het hoogst is, komt er ondersteuning door de zorgleerkracht. De werkvorm is aangepast aan de specifieke noden van de leerlingen, zowel gericht naar verlengde instructie als naar remediëring.
- Voor hoogbegaafden, kinderen met faalangst en andere specifieke noden, zijn een aantal schriftelijke afspraken gemaakt binnen de school.
- De evaluatie van wiskunde gebeurt vooral via toetsen van de methode, aangevuld met toetsen van de klasleerkracht. Op het rapport staan de verschillende domeinen van wiskunde vermeld. Er wordt gerapporteerd in punten en mogelijks een verbale beoordeling. De leerling mag zichzelf op verschillende leergebieden, o.a. wiskunde, evalueren op een 3-puntenschaal.
- Het observatieschrift wordt doorgegeven naar de volgende klas. Tijdens de overgangsbesprekingen is dat een leidraad. In alle klassen wordt op het einde van het schooljaar een rekentest afgenomen. De verschillende onderdelen worden geanalyseerd en geven volgens de leerkrachten meestal een bevestiging van de schoolse resultaten.

- De school kan aantonen dat ze met de meeste van haar leerlingen de leerplandoelen bereikt. Het percentage zittenblijvers ligt onder het Vlaams gemiddelde en het aantal leerlingen die schoolextern voor leermoeilijkheden ondersteund worden door logopedisten en revalidatie daalt. Dit is een bewuste keuze van de school. Een keer per jaar worden ook de testen van het kindvolgsysteem voor wiskunde afgenomen. De resultaten op de LVS-toetsen voor wiskunde laten een standaardvordering zien bij de leerlingen. Uit de resultaten van externe testen blijkt dat de leerlingen meestal bovengemiddelde resultaten halen. De resultaten van de genormeerde toetsen van de onderwijskoepel zijn in beide scholen gelijklopend ondanks een verschillende instroom. Op schoolniveau worden de leerresultaten systematisch bijgehouden en verwerkt. Deze leiden echter niet tot een analyse noch op leerling- noch op schoolniveau.
- Leerkrachten van de hoogste klassen volgen opleidingen bij de eigen koepel om de behaalde resultaten van de leerlingen verder te analyseren en te gebruiken als middel om het eigen kwaliteitsbeleid bij te sturen.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Motivering

- De school kan onvoldoende aantonen dat het leerplan bij de meeste leerlingen wordt gerealiseerd. De visie van het leerplan en de uitgangspunten van de eindtermen vormen niet de basis om het aanbod doelgericht te plannen. Er zijn weinig afspraken om een verticale samenhang te realiseren.
- Het team gaf zelf aan nood te hebben aan een instrument dat de volledigheid van het aanbod en de gradatie doorheen de lagere school in kaart brengt. De directeur maakte na een nascholing een document op dat moet resulteren in een oplijsting van activiteiten binnen de verschillende domeinen van muzische. Daarin is ook aandacht voor de globale uitgangspunten van het leerplan. De bedoeling van het instrument is het aanbod per klas in kaart brengen en op langere termijn de gradatie doorheen de school bij te sturen. De directeur zal het geheel evalueren door overlappingen in kaart te brengen en tekorten aan te kaarten. Niet alle teamleden werken momenteel met het instrument of zien de meerwaarde daarvan in.
- Het team volgde nascholing om de verschillende leerdomeinen van muzische vorming te verkennen. Dit resulteerde bij de meeste leraren in een meer evenwichtig aanbod van de verschillende domeinen. Na de nascholingen werden echter weinig concrete afspraken vastgelegd. Toch streven de leerkrachten ernaar om aan de verschillende domeinen van muzische vorming te werken. Op elk rapport krijgen de 5 domeinen een verbale beoordeling.
- Sommige leerkrachten gebruiken in hun dagplanning vooral eigen doelen. De meesten beschikken echter niet over een planning op langere termijn die gebaseerd is op de leerplannen. Uit gesprekken blijkt dat leerkrachten vragende partij zijn voor duidelijke afspraken in het kader van de realisatie van het leerplan muzische vorming.
- Per vestigingsplaats worden verschillende initiatieven genomen om muzische vorming te integreren in het schoolleven. Deze activiteiten beslaan alle domeinen van muzische vorming en kleuters en leerlingen krijgen de kans om zich te uiten en te genieten van muzische activiteiten. Verschillende klassen nemen ook deel aan onder meer de cultuurklassen, wedstrijden en toneelvoorstellingen.
- De meeste leerkrachten streven naar samenhang tussen de muzische domeinen binnen een lopend thema voor wereldoriëntatie, de actualiteit of een project.
- De kwalitatieve invulling van de verschillende muzische domeinen varieert binnen de school. Beeld en muziek krijgen meest aandacht, media komt minder aan bod. Binnen het domein muziek ligt in een aantal klassen de klemtoon overwegend op het zingen van liederen, terwijl doelen rond muzikale impressie, openstaan voor verschillende

muziekgenres, improviseren en experimenteren met klankbronnen minder systematisch nagestreefd worden. Binnen het domein beeld krijgen de leerlingen klasafhankelijk kansen om de doelen te verwerven over beschouwen van onder andere beeldende kunst.

- Het is onduidelijk of de leerlingen in alle klassen voldoende onderwijstijd krijgen voor muzische vorming. Niet zelden blijkt uit de planningsdocumenten dat de lestijden muzische vorming vervangen worden door andere leeractiviteiten.
- De leerkrachten hebben voldoende materiaal ter beschikking om de leerplandoelen met de leerlingen te bereiken. Ze maken ook bewust en zeer creatief gebruik van kosteloos materiaal.
- Gerichte klasbezoeken, effectieve feedback of andere strategieën om leerkrachten systematisch te motiveren, te stimuleren of te ondersteunen in het vernieuwingsproces zijn er niet.
- Samen met de verschillende scholen van de scholengemeenschap werd een studiedag georganiseerd over de verschillende aspecten van muzische vorming. Vooral de vele leuke ideeën zijn de leerkrachten bijgebleven. Dit geldt ook voor de inhouden van de cultuurklassen waaraan verschillende leerkrachten deelnemen. Zelden werden daaruit conclusies tot meer creativiteit en leerplangerichtheid genomen op schoolniveau en/of klasniveau.
- Voor de evaluatiepraktijk voor muzische vorming werd afgesproken dat op elk van de 4 rapporten verbaal gerapporteerd wordt per domein. Deze evaluatie is echter niet gekoppeld aan vooropgestelde doelen. Op schoolniveau werden een beperkt aantal afspraken gemaakt maar er is geen doorleefde gezamenlijke visie over de evaluatiestrategieën en –middelen om een valide persoons- en procesgerichte evaluatie van de muzische vorming op te bouwen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het nascholingsplan beperkt zich tot een opsomming van te volgen en gevolgde nascholingen. In het verleden kwamen schoolprioriteiten niet expliciet vanuit de interne schoolanalyse maar sloot de school zich aan bij initiatieven van de eigen begeleidingsdienst of de scholengemeenschap.
- Op schoolniveau beschikt de school niet over een professionaliseringsbeleid. Leerkrachten zijn sterk gefocust op het bijsturen van het eigen werken in de klas. Onder andere omwille van vervangingen en enkele tegenvallende nascholingen in het verleden, is het team niet happig op individuele nascholingen, ook al wordt hen daartoe de ruimte aangeboden en is het nascholingsaanbod van diverse instanties bij de leraren gekend.
- Individuele nascholingen worden kort besproken op personeelsvergaderingen. Er is echter een sterke vrijblijvendheid en vrijheid op school om vernieuwingen te introduceren.

- Leerkrachten plegen doorgaans veel informeel overleg met collega's. Dit overleg wordt zelden doorgetrokken tot afspraken op schoolniveau.
- Er werden aanzetten gegeven tot klasbezoeken maar vooral bij jonge leerkrachten. Deze gebeuren niet systematisch en zijn niet gekoppeld aan prioriteiten. Leerkrachten zijn vragende partij tot meer professioneel overleg over het eigen functioneren en meer gerichte coaching.
- Personeelsvergaderingen vinden plaats per vestigingsplaats. Tijdens personeelsvergaderingen en het zorgoverleg komen regelmatig pedagogisch-didactische onderwerpen aan bod naast de vele praktische afspraken.
- Schoolinterne analyse vanuit het kindvolgsysteem bracht een aantal hiaten naar voor, onder andere in de ontwikkeling van de fijne motoriek en bij lezen. De zorgleerkracht verdiepte zich in een aantal methodieken om dit bij te sturen en introduceert dit in de hele school. Het team draagt een grote gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leerlingen en de school. Naast het cognitieve heeft het team veel aandacht voor het zich goed voelen op school. In dit kader werd een project rond sociale competenties opgezet voor de hele school. Tijdens kindbesprekingen krijgen leerkrachten vaak tips voor de begeleiding van de kinderen.
- Het is niet de traditie op school om de effecten van de nascholing te meten.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De doorleefde visie op zorg en een degelijk uitgebouwd zorgcontinuüm getuigen van een duidelijke doelgerichtheid van de leerbegeleiding. De uitvoering van deze visie krijgt ondersteuning door de vaste afspraken en te volgen procedures in verband met de afname van de genormeerde testen, het evalueren/observeren van kleuters en leerlingen en het bijhouden van vorderingen in het kindvolgsysteem.
- Het zorgteam investeerde de voorbije jaren in digitaal bijhouden van vorderingen, de verslaggeving van de MDO's en de contacten met ouders en externe hulpverleners.
- Uit eigen middelen stelde de school een zorgleerkracht aan voor 19 lestijden. Haar taakinvulling is heel gevarieerd en gericht op de brede vorming van leerlingen, zowel socio-emotioneel, psycho-motorisch als creatief en cognitief. Zij wordt zowel ingezet voor klas- en schoolinterne noden als voor schoolprojecten.
- Op regelmatige tijdstippen worden geselecteerde kinderen besproken op een MDO. De besprekingen worden gehouden met de verschillende kindbetrokken participanten. De klastitularis als eerste zorgverstrekker bereidt het verslag voor. Die voorbereiding is echter sterk leerkrachtafhankelijk. Ondanks een degelijk voorbereidingsinstrument, wordt zelden een concrete hulpvraag geformuleerd. Gemaakte afspraken zijn sporadisch terug te vinden in de kinddossiers.
- De zorgcoördinator centraliseert de verschillende initiatieven op schoolniveau en ondersteunt leerkrachten in hun begeleidende taak. Leerkrachten, vooral kleuterleidsters, verwachten echter meer concrete ondersteuning voor hun lespraktijk, onder andere ook van de begeleider van het CLB.
- Op regelmatige tijdstippen worden genormeerde tests afgenomen. Deze worden geanalyseerd. De analyses leidden onder andere tot bijstellingen die gebeurden op schoolniveau in het kader van leesbevordering. Vaststellingen over de fijne motoriek bij

kleuters leidden tot het introduceren van schrijfdans in samenwerking met de zorgleerkracht.

- De doeltreffendheid van de leerbegeleiding wordt gaandeweg systematisch onderzocht. Kindbesprekingen en leerresultaten worden meer en meer meegenomen om het effect van de leerbegeleiding af te wegen. Het zorgteam is dan ook terecht fier op de resultaten die ze halen met de leerlingen zowel op school als in het vervolgonderwijs.
- De schoolloopbaan van de kinderen en de leerbegeleiding worden verder opgenomen en verwerkt vanuit het zorgprogramma met als doel nog korter op de bal te spelen en kinderen gerichte hulp aan te bieden.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Een van de twee directeurs neemt de leiding van de school al 25 jaar op zich. Onder zijn beleid groeide een kleine school met graadsklassen uit tot een relatief grote school met twee vestigingsplaatsen. In het verleden werden ook verschillende bouwdoSSIers afgewerkt. De zorg voor zijn kinderen en zijn leerkrachten is steeds prioritair geweest en het vertrouwen in de leerkrachten was en is groot. In deze relatief grote school slaagt hij er in om de mentaliteit en geborgenheid van de oorspronkelijk kleine school te bewaren.
- De **gelijkgerichtheid in visie en handelen**, het structureel opzetten van vernieuwingen, introduceren van leerplannen, nascholingsinitiatieven en het opvolgen van leerkrachten kregen in mindere mate aandacht de voorbije jaren.
- Sedert dit jaar wordt het **intern leiderschap** gedeeld. De school vertrok voor het vernieuwde beleid vanuit een *schoolinterne evaluatie*. Daarin werden de voornaamste knelpunten bloot gelegd en besproken. Er werden reeds aanzetten tot bijsturing gedaan. Vooral voor zorg zijn er duidelijke verwachtingen, procedures en werkdocumenten die de teamleden ondersteunen bij het uitvoeren van hun opdracht.
- Beide halftijdse directies vullen elkaar zeer goed aan met hun visie op onderwijs en hun talenten. Leerkrachten voelen zich gesteund door de directie en krijgen kansen om zich te ontpoppen tot persoonlijkheden. De directeur kent de kwaliteiten van alle leerkrachten en weet deze te waarderen. Ouders zijn waardevolle partners op school.
- Doordat de personeelsvergaderingen vooral afzonderlijk gehouden worden, dreigen de twee teams uit elkaar te drijven qua informatiedoorstroming over vernieuwingsinitiatieven en professioneel overleg tijdens die vergaderingen.
- Het **intern leiderschap** laat zich bijstaan door de werkgroep zorg en andere, vooral praktisch gerichte, werkgroepen. Ouders leveren ondersteunend werk voor ICT.
- Vanuit de scholengemeenschap worden initiatieven genomen, onder andere voor ICT, zorg en *het talenbeleid*, die door de school als ondersteunend worden ervaren.
- Het **outputbeleid** is vooral toevertrouwd aan de zorgcoördinator. Vanuit de analyses werden aan aantal bijsturingen doorgevoerd. Naast deze zelfevaluatie maakt de school meer en meer gebruik van een breed scala aan outputgegevens (leerresultaten, schoolse achterstand en resultaten in het vervolgonderwijs) om haar kwaliteit te bewaken en te verbeteren. De outputgegevens worden over meerdere jaren systematisch bijgehouden en geanalyseerd. Zo kan het team valide uitspraken doen over de doeltreffendheid van haar onderwijs.
- Geleidelijk aan ontwikkelt de school een systeem van interne **kwaliteitszorg**. De zelfevaluaties leiden tot bijsturingen in het onderwijsaanbod en tot acties om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Ook de evaluatie van de GOK-werking leidt tot relevante bijsturingen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het geïntegreerd realiseren van het leerplan wiskunde in het kleuteronderwijs.
- De realisatie van het leerplan wiskunde in het lager onderwijs.
- De bereikte resultaten van het wiskundeonderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De eerstelijnszorg.
- De aanzetten tot het in kaart brengen van de schoolloopbaan van de leerlingen van de lagere school.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het warme schoolklimaat.
- De gedrevenheid van de directies en het team.
- Het verzamelen van outputgegevens.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het expliciteren van afspraken om de verticale samenhang in het kleuteronderwijs te bevorderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een visie op professionalisering ontwikkelen.
- Nascholing benutten ter ondersteuning van implementatie- en/of vernieuwingsprocessen.
- In kaart brengen van de ontwikkeling van de kleuter in functie van de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Planmatig aanpakken, sturen en opvolgen van implementatieprocessen.
- Outputgegevens verder analyseren om de onderwijskwaliteit te borgen en/of bij te sturen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Geïntegreerd realiseren van het leerplan muzische vorming in de kleuterafdeling.
- Realiseren van het leerplan muzische vorming in de lagere afdeling.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
muzische vorming

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
muzische vorming

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 maart 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Lucrèce Matthijs

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: